

z gorečnostjo propovednika o svetih blagovestnikih, ampak riše z navdušenostjo iskrenega rodoljuba domače kraje in delovanje svetnikov, katere stavlja svojim župljanom v vzgled pobožnega in rodoljubnega življenja. In ravno radi tega ima knjižica lepo vrednost in ravno radi tega pozdravljamo ta književni proizvod, želèč, da pisatelj najde posnemovalcev. Kakor čujemo, seglo je ljudstvo po vseh izvodih, kar je kaj posebnega pri slovenski knjigi.

Anton Trstenjak.

„Zur Ortsnamenforschung in Kärnten.“ Pod tem naslovom je izdalo „Kat. politiško in kmetijsko društvo za koroške Slovence“ brošuro v odgovor in obrambo proti knjižici „Ueber Ortsnamen und Ortsnamenforschung mit besonderer Rücksicht auf Kärnten“, katero je izdal *A. pl. Jaksch*, arhivar koroškega zgodovinskega društva. Časih so nemški učenjaki preiskavali, koliko slovenskih krajevnih imen se nahaja po Tirolskem, Salburškem in po obeh Avstrijah, Preiskave Bidermannove, Mitterrutznerjeve, Kronesove, Kämmlöve, Umlauftove i. t. d. znane so izobraženim Slovincem in bridkotožno so nas spominjale, koliko lepih in bogatih krajev so Nemci pogoltnili Slovincem. Sedaj pa so začeli nekateri isti nemški učenjaki iskati dlake v jajci in dokazovati, da so Nemci celo po Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem utemeljili mnogo krajev in jim vzdeli nemška imena. Vsi takšni dokazi nimajo nikake zgodovinske podlage in izvirajo samo iz tega, ker se hoče Slovanom zanikati vsa minulosť in vsaka zgodovina. Žal, da so národnostni prepíri tolikanj zavédli naše nasprotnike, da so začeli že znanost zlorabiti za strankarske namene. Tej zlorabi se je kár najodločneje uprlo „Katoliško društvo“ in okrcalo g. Jakscha ostro, ali zasluženo. Dokazuje mu nevédnost in celo hudobnost. *Male Čape* je prestavil n. pr. v „Klein-Zapfen“ *Tolsti vrh* (t. j. *debeli vrh*) v „Fettenguf“, *Poróče* v „Unterbach“ i. t. d. Potem se pa pritožuje, da Slovenci nemška imena predstavljajo in celo izmišljajo in ponarejajo (v tem tičí hudobno natolcevanje), dočim obrambena knjižica dokazuje, da koroški Slovenci že od nekđaj rabijo imena: *Breže* (Friesach), *Sv. Hema* (Gurk), *Šmohor* (St. Hermagor), *Trg* (Feldkirchen), *Zvrhnji Drauberg* (Ober-Drauberg), *Sovodje* (Gmünd), *Beljak* (Villach), *Osoje* (Ossiach), *Svinec* (Eberstein), *Kotarče* (Gutting), *Stari trg* (Altenmarkt), *Stari dvor* (Althofen) i. t. d. Nemci pa sedaj hočejo, naj se pri popolnoma nemških krajih izpusté slovenska poznamovanja, naj bi jih ne spominjala njim neprijetne resnice, da so bili tudi taki kraji nekđaj slovenski. Slovenska imena pa so poleg nemških na Koroškem uradno uvedena z deželnim zakonom z dné 16. sušca 1850. leta. Koroški Slovenci po vsej pravici zahtevajo, da ostani tako, kakor določuje ta deželni zakon. Če po bodo hoteli Nemci izbrisati slovenska imena pri čisto nemških krajih, zahtevati bodo morali tudi Slovenci, da se iztrebijo take spake, kakor n. pr. *Dragoschitschach* (mesto: Dragožiče), *Gorintschach* (Gorinče), *Motschula* (Močula), ali celo *Tscheschtrawischa* (Čentravišča).

Deželno gledališče v Ljubljani. Kiparska dela pri deželnem gledališči v Ljubljani je deželni odbor izročil g. *A. Ganglu*, ki se je po završenih studijah v Italiji vrnil v domovino. Izdelal bode od belega kraškega kamena veliko skupino nad sprednjim pročeljem in dve podobi ob straneh balkona, ki bodeta predstavljali dramatiko in opero.

Obči zbor muzejskega društva je bil dné 10. ržnega cveta. Po kratkem nagovoru predsednikovega namestnika gosp. prof. *V. Vossa* in izvestji blagajnika g. *Ivana Robide* je poročal tajnik g. *Anton Koblar* o društvenem delovanji leta 1890/91. Društvo se je razvijalo jako ugodno; priredilo je predavanja o deželni zgodovini in prirodoslovji, katera so vselej privabila dökaj odličnega občinstva. Po sklepu odborovem so se letos izdala nemška in slovenska izvestja,¹⁾ o katerih je upati, da bodo ustrezala vsem družab-

¹⁾ Glej „Književna poročila“ v današnji številki.

Ured.

nikom Ker je denarno stanje jako ugodno, móči bode prihodnje leto izdati še obširnejša izvestja. Društvo šteje sedaj 3 častne in 3 dopisajoče ude in 166 pravih družabnikov; svoje spise zamenjuje s 113 učenimi akademijami, zastopi in društvi.

Po tem poročilu, ki se je vzprejelo pohvalno na znanje, vršila se je volitev odborova. Pred njo je izrekel g. prof. Voss, da dosedanji predsednik g. Anton pl. Globočnik ne vzprejme nove izvolitve; zato predlagá, da bi se g. pl. Globočnik zaradi obilih svojih zaslug za muzejsko društvo izvolil za častnega člana. Zbor jednoglasno pritrdi in potem izvoli za društvenega predsednika g. gimn. ravnatelja Andreja Senekoviča, za odbornike pa gg. dež. odb. Otona Detelo, kurata Antona Koblarja, prof. Antona Kasprata, posestnika dr. Jožefa Koslerja, prof. Alf. Pavlina, prof. S. Rutarja, ravnatelja obrtnih šol Ivana Šubica in prof. V. Vossa.

Odbor se je v poslednji svoji seji ustanovil tako, da je njega podpredsednik g. dr. Jožef Kosler, tajnik g. A. Koblar, blagajnik pa g. Ivan Šubic. Kakor čujemo, sklenil je naprositi rodoljube po deželi, da bi mu poročali o vseh važnejših stvareh, tičočih se domoznanstva našega v občé. Nádejamo se, da se bodo naprošeni zaupni možje drage volje odzvali temu vabilu, ki utegne izredno spešiti spoznavanje našega kulturnega razmerja.

IV. izkaz darov za Prešérnov spomenik.	Prenesek . gld.	374'09
Petošolci v Novem Mestu	„	10'—
Neimenovanec v Kranji	„	1'—
Čisti dohodek vrtné veselice pevskega društva „Slavec“ dne 13. ržénega cvéta	„	52'57
Fr. Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v p. v Gradci.	„	1'—
	Prenesek . gld.	438'06

„Jager na lovu šraja“ . . . O tej stari cerkveni pesmi slovenski, tiskani v zagrebskem obredniku „Cithara octochorda“ leta 1757., pravi g. J. Barle v „Lj. Zvonu“ XI. 318: „Menim, da se je doselila z Dolenjskega in da je starejša od leta 1757., ker je izvestno prešlo nekaj časa, predno je z Dolenjskega priromala v Zagreb in se ondu udomačila.“

No, sevéda je ta slovenska cerkvena pesem, privzeta v latinsko-hrvaški zbornik, starejša, dókaj starejša od 1757. leta. Tiskana je bila namreč dotična pesem „Od Divize Matere Mariae v' Adventu“ že v slovenski Schoenlebnovi izdaji Chrónove knjige: „Evangelia inu Lystuvi“ v' Nemshkim Gradzu v' tem leyti 1672. (Prim. J. Marn: Jezičnik XXI, 29, 30).

Vender, ta res „prav originalna“ pesem se je morala sčasoma i samim cerkvenjakom zazdeti le preoriginalna. Začetne nje kitice:

Jager na lovu shraja v tim Tronu nebeshkim,
v nebefih se fprehaja fama fveta Troyca s'nim.
Eno ferno loviti is nebes je poslan,
ta lovez je en Angel Gabriel imenovan.
Ta svejti Jager spéftri perute pífaue,
inu ferno dotezhe Marija imenuje.
Jager v roshizh fapiska, en leip glas vunkaj spusti,
zhefena fi Maria, gnade si polhna ti . . .